

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
გარემოს ეროვნული სააგენტო

ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. №150 ტელ.: +995 32 243 95 03; ფაქსი: +995 32 243 95 02

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

N 60/ს
02/02/2023

60-21-4-202302021111

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში წარმოდგენილი იქნა ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის ანგარიში.

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ „ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე“ 2019 წლის 16 მაისს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N2-416). გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისა და შესაბამისი გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საქმიანობა მოიცავს ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და წყალტუბოში ახალი ქვესადგურის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას. ელექტროგადამცემი ხაზის კორიდორი გაივლის იმერეთისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონებში - წალენჯიხის, წყალტუბოს, ჩხოროწყუს, მარტვილისა და ხონის მუნიციპალიტეტებში. დაგეგმილია 205 ანძის მონტაჟი და 77 კმ სიგრძის ხაზობრივი ნაგებობის მშენებლობა.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ითვალისწინებს ახალი 13.5 კმ სიგრძის დერეფნის გაყვანას, რომელიც დაიგეგმა მარტვილის მუნიციპალიტეტის თხოვნის შესაბამისად - ეგხ-ს მნიშვნელოვანი ტურისტული ობიექტების (კაღუს, ტობასა და ონორიეს ჩანჩქერების, ბაღდის კანიონის), ასევე სოფ. მეორე ბაღდაში კერძო საკარმიდამო ნაკვეთებისა და პოტენციური ტურისტული ობიექტის არიდების მიზნით.

დაგეგმილი ცვლილების შესაბამისად ახალი 13.5 კმ-იანი მონაკვეთი გადატანილ იქნება არსებული მონაკვეთის სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებით. შეცვლილი მონაკვეთის

საწყისი წერტილის GPS კოორდინატებია - X 289431.80, Y 4699920.81 (N66 ანძიდან), ხოლო საბოლოო წერტილის - X 283949.69, Y 4711748.18 (N108 ანძამდე). საპროექტო მონაკვეთი გვერდს უვლის სოფელ მეორე ბაღდას, გადის სოფელ პატარა თამაკონის მიმდებარედ, გვერდს უვლის სოფ. მესამე ბაღდას ტერიტორიას და სოფელ მესამე ბაღდასთან უბრუნდება არსებულ დერეფანს, სოფელ ლესულუხემდე. შეცვლილი მონაკვეთი კვეთს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს, გადის მთის ფერდის ქვედა და მთის ფერდობის თხემურ ნაწილებში, კვეთს მდინარეს, გადადის ტყით დაფარულ მონაკვეთს, გაივლის არსებული 500 კვ ხაზის პარალელურად. ცვლილების პროექტით გათვალისწინებული მონაკვეთი ხვდება მარტვილის მუნიციპალიტეტის ფარგლებში. **შეცვლილი ეგხ-ის მონაკვეთიდან უახლოესი მოსახლე დაშორებულია 63 მ-ით (სოფ. პატარა თამაკონი).**

სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის განხილულია კუმულაციური ზემოქმედება, ბუნებრივი რესურსებზე ზემოქმედება, გარემოს დაბინძურებითა და ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ა.შ. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკის მიუხედავად სკრინინგის განცხადებაში არ არის განხილული ორნითოფაუნაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების საკითხი.

ცვლილების პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ახალი ტერიტორიების ათვისება, რაც ეგხ-ის გაყვანისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას მოახდენს არსებულ ჰაბიტატებზე, ბუნებრივ პირობებსა და ადამიანის საცხოვრებელ გარემოზე. **აღნიშნულის გათვალისწინებით დეტალურ შეფასებას საჭიროებს უშუალოდ საპროექტო მონაკვეთის/დერეფნის და საყრდენების ტერიტორიები, ასევე აღნიშნულ ტერიტორიებზე არსებული გარემო პირობები.**

პროექტის სამშენებლო ეტაპი დაკავშირებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებითა (მტვერი და ნამწვი აირები) და ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელ ზემოქმედებასთან, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპი ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელ ზემოქმედებასთან, რომლის ძირითადად წყაროს თავად საპროექტო - მაღალი ძაბვის ეგხ იქნება, განსაკუთრებით წვიმიან ამინდში. მოსალოდნელი ზემოქმედების მნიშვნელობის განსაზღვრის მიზნით სათანადო შეფასებას საჭიროებს ხმაურის გავრცელების დონეები საკითხი (განსაკუთრებით წვიმიან ამინდში), როგორც საპროექტო ეგხ-ის დერეფნის ცენტრში, ისე დერეფნის მიღმა (უახლოეს მოსახლესთან). ამასთან, გასათვალისწინებელია საპროექტო დერეფნის სიახლოვეს კიდევ ერთი 500 კვ ეგხ-ის არსებობა, რომელთა საერთო ექსპლუატაცია შესაძლოა დაკავშირებული იყოს ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელ ჯამურ, მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან.

ამასთან, დაზუსტებას და სათანადო შეფასებას საჭიროებს ელექტრომაგნიტური ველების გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედების საკითხი, რომელიც წარმოდგენილ სკრინინგის განცხადებაში, საპროექტო ეგხ-ის ძაბვის (500 კვ) მიუხედავად, უგულვებელყოფილია და არ არის განხილული.

სკრინინგის განცხადებიდან და წარმოდგენილი ელექტრონული ფაილებიდან დგინდება, რომ საპროექტო ტერიტორია ხვდება სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე, სადაც განსაზღვრული საქმიანობა ან მისი განკარგვა საჭიროებს შეთანხმებას სახელმწიფო ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან, ამასთან საპროექტო ეგზ-ს დერეფანში, რამდენიმე მონაკვეთზე ფიქსირდება მრავალწლოვანი ხე-მცენარეები. შესაბამისად, დაგეგმილი ცვლილების შედეგად ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეების შესახებ (სახეობების, რაოდენობისა და მოცულობის მითითებით) ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას, ასევე დამატებით კვლევას/შეფასებას საჭიროებს, საქმიანობის შედეგად ჰაბიტატებზე და იქ გავრცელებულ ცხოველებზე მოსალოდნელი ზემოქმედება. ამასთან, მნიშვნელოვანია დაზუსტდეს სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე ღონისძიებების გატარების მიზნით ტერიტორიების ტყის სტატუსის შეწყვეტის ან/და განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის საკითხი.

დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ახალი ტერიტორიების ათვისების გათვალისწინებით, რომელიც არ ყოფილა 2019 წლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისა და გზშ-ის ფარგლებში შეფასებული, დაზუსტებას და დეტალურ ანალიზს საჭიროებს, მათ შორის საპროექტო დერეფნის სიახლოვეს არსებულ 500 კვ ეგზ-ის გათვალისწინებით, ბიოლოგიურ გარემოზე, მათ შორის ორნითოფაუნაზე მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების მნიშვნელობის განსაზღვრა და ქმედითი შემარბილებელი ღონისძიებების დაგეგმვა. გარდა აღნიშნულისა აუცილებელია მომზადდეს მონიტორინგის გეგმა, სადაც ასევე უნდა აისახოს ფრინველების სიკვდილიანობაზე (მაგალითად როგორცაა ელექტროსადენებთან შეჯახებით სიკვდილიანობა) დაკვირვების საკითხი. ასევე დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტიანობაზე დაკვირვების საკითხი, საჭიროების შემთხვევაში დამატებით პრევენციული, მათ შორის საკომპენსაციო ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელების მიზნით.

სკრინინგის განცხადების შესაბამისად საპროექტო ეგზ გადის მთის ფერდის ქვედა და მთის ფერდობის თხემურ ნაწილებში, ამასთან სკრინინგის ანგარიშს არ ახლავს გეოლოგიური ნაწილი და შესაბამისად, არ მომხდარა მისი გეოლოგიური კუთხით შეფასება. აღნიშნულის გათვალისწინებით, დეტალურ შეფასებას საჭიროებს პროექტის ფარგლებში გეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასების საკითხი.

სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, ცვლილების პროექტის ფარგლებში სოციალურ სფეროზე მოსალოდნელი ზემოქმედება მნიშვნელოვნად იზრდება, მათ შორის მნიშვნელოვნად იზრდება ზემოქმედება კერძო მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე. საჭირო იქნება განსახლებისა და საცხოვრებელი გარემოს აღდგენის უზრუნველყოფა. აღნიშნულის გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია განხორციელდეს მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე (მათ შორის ინფორმაცია, პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული მიწის ნაკვეთების, კერძო საკუთრებების შესახებ), ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე.

სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, პროექტის განხორციელების დერეფანში არ არის საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის რეესტრში შესული ძეგლები. დაგეგმილი

საქმიანობის ფარგლებში ახალი, მათ შორის დასახლებული ტერიტორიების, ათვისების გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია დაზუსტდეს და დეტალურად იქნეს შეფასებული მიწის სამუშაოების პროცესში უცნობი არქეოლოგიური ობიექტების შემთხვევითი გამოვლენის რისკები და განისაზღვროს სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებები. **შესაბამისად, აუცილებელია პროექტით დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და კულტურულ ფასეულობებზე პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების გამოვლენა, აღწერა და შედეგების შესწავლა.**

პროექტის ფარგლებში ახალი ტერიტორიების ათვისებას შესაძლოა კვეთა ჰქონდეს სახელმწიფო ბალანსზე რიცხული სასარგებლო წიაღისეულის საბადოსთან ან/და წიაღით სარგებლობის სალიცენზიო ობიექტთან, რამაც შესაძლოა შეზღუდოს სასარგებლო წიაღისეულის შესწავლა-მოპოვების ლიცენზიის გაცემის შესაძლებლობა. შესაბამისად აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას.

სკრინინგის განცხადებისა და 2019 წლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილი ელექტრონული ფაილების გადამოწმებით დგინდება, რომ ცვლილების მონაკვეთის გარდა წარმოდგენილი Shp ფაილების გარკვეული მონაკვეთები არ არის თანხვედრაში 2019 წლის Shp ფაილებთან, რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

დაზუსტებასა და დეტალურ შეფასებას საჭიროებს პროექტის ფარგლებში ახალი ტერიტორიების ათვისებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე. ამასთან, მნიშვნელოვანია განისაზღვროს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენისა და ფუჭი ქანების მართვის საკითხები.

სკრინინგის განცხადების შესწავლისა და მოსალოდნელი ზემოქმედების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება მოახდენს მნიშვნელოვან ზემოქმედებას გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, რაც საჭიროებს დეტალურ შეფასებასა და საჭიროების შესაბამისად სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებების დაგეგმვას, ასევე გარემოსდაცვითი მონიტორინგის საკითხების განსაზღვრას.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და წყალტუბოს და წალენჯიხის მუნიციპალიტეტების მერიის საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ორგანოს ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფებზე ინფორმაციის განთავსების მიზნით სკრინინგის განცხადება გადაიგზავნა ჩხოროწყუს, მარტვილისა და ხონის მუნიციპალიტეტებში. ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში სკრინინგის განცხადებასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სააგენტოში არ წარმოდგენილა.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“, ჯვარი-წყალტუბოს 500 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზისა და ქვესადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მარტვილის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

თამარ ფიცხელაური

თ. ფიცხელაური

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო